

УДК 378.1:005.591.6

Л. В. Пшенична

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ІННОВАЦІЙНА ПАРАДИГМА УПРАВЛІННЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті автор розкриває сутність принципу інноваційності в управлінні ВНЗ, як одного з пріоритетних і динамічних, у контексті демократизації суспільства, розвитку ринкових відносин і зростання престижу професійно підготовленої та реалізованої особистості. Інновації в освіті визнаються не лише як кінцевий продукт застосування будь-якої новизни з метою внесення якісних освітніх змін і отримання економічного, соціального, науково-технічного, екологічного й іншого ефекту, а й як її постійне оновлення. Ключовою умовою інноваційності процесу управління вищим навчальним закладом є інноваційна компетентність його керівника до здійснення такої діяльності. Адже саме від управлінця, його знань, умінь та інноваційного мислення залежить розвиток вищого навчального закладу й системи освіти України в цілому.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток вищого навчального закладу, інноваційні технології, інноваційна компетентність керівника вищого навчального закладу, інноваційна парадигма управління, конкурентоспроможність національної системи освіти, рейтингова система оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників.

Постановка проблеми. З огляду на сучасні світові тенденції Україною проголошено курс на інноваційний розвиток. Він відображений у Концепціях державної інноваційної політики України, науково-технологічного та інноваційного розвитку України, Законах України «Про інноваційну діяльність», положеннях «Про порядок створення та функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів», «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» та ін.

У Концепції науково-технологічного та інноваційного розвитку України визначено, що національні інтереси України вимагають «негайних та ефективних заходів, спрямованих на розвиток та збереження його науково-технологічного потенціалу, забезпечення його ефективного використання для подолання кризових явищ у економічному та соціальному розвитку» [4, 336].

Для реалізації цієї грандіозної мети необхідно постійно оновлювати засоби й методи пізнавальної діяльності, що виокремлює як особливий феномен *концепт інновації*. Її актуальність зумовлена прогресом суспільства, основна ознака якого – постійне оновлення, що здійснюється за допомогою властивої людському інтелекту здатності осмислювати дійсність, трансформувати діяльність і вносити елементи новизни. Спроможність людини до продуктивної діяльності, можливості приймати та адаптувати

відповідно до своїх нагальних потреб результати цієї діяльності створює умови для змін і переходу до нового в різних сферах соціокультурного буття. Свідома орієнтованість на здобуття нових знань, досвіду, економічних, політичних, культурних досягнень, а також налаштованість на інноваційну діяльність є основною рисою прогресивного розвитку.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що єдиною можливістю для України потрапити в коло країн з високим рівнем конкурентоспроможності є перехід від екстенсивного використання людських ресурсів до інтенсивного використання професійної підготовки використання висококваліфікованої робочої сили, адаптованої до умов соціально орієнтованої економіки інноваційного типу. У цьому контексті виміром якості продукції вищої освіти стає людський капітал – сукупність цінних якостей людини: здоров'я, природні здібності, освіта, професіоналізм і мобільність.

У зв'язку з цим висувуються нові вимоги до освітянської сфери, що відображено в урядових документах про освіту. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір, Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні слугують методологічною основою реформування національної освітньої системи. Освіта була і є основою прогресу людства. Вища освіта в Україні є пріоритетною сферою, оскільки в її лоні зароджуються не лише нові ідеї, але й окреслюються перспективи подальшого суспільного розвитку. Аналізуючи цю обставину, Г.Сазоненко констатує: «Щоб прийняти історичний виклик XXI століття, освіта має носити випереджувальний характер, тобто бути націленою на майбутнє, на розв'язання проблем нового століття, розвиток ключових компетенцій студентів, формування у них проектної культури, нових способів мислення й діяльності» [6, 15].

На нашу думку, сьогодні, як ніколи раніше, постає необхідність у наданні пріоритетній галузі особливої уваги до реформування вищої освіти в Україні, підготовці нового покоління науково-педагогічних кадрів, національній еліті, яка буде у змозі реалізувати нову освітньо-світоглядну парадигму національного й державного творення. Зазначені процеси мають відбуватись у нових умовах, новими методами з використанням сучасних педагогічних та інноваційних управлінських технологій, а виховувати молоде покоління мають кадри нової генерації та викладачі, які пройшли курси підвищення кваліфікації для розширення власного професійного профілю, володіють новітніми методиками викладання, забезпечують результативне поєднання ідей і процесу їх втілення.

Аналіз досліджень. Теоретичним проблемам організації діяльності вищих навчальних закладів присвячена значна кількість наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених: А. Асаула, Г. Добрава, С. Єрохіна, А. Костіна, В. Кременя, Л. Романкової, Р. Солоу та ін. Проблеми інноваційного менеджменту розглянуті в численних дослідженнях науковців, оскільки, цей напрямок досліджень є дуже актуальним: І. Балабанова, Л. Даниленко, Г. Єльнікової, В. Жигалова, Н. Желябіна, О. Козлової, О. Мармази, В. Крижко, Я. Нейматова та ін. Останнім часом почали з'являтися роботи вітчизняних учених, присвячені дослідженню соціальних аспектів інноваційної діяльності. Варто виділити серед них таких авторів, як О. Астахова, В. Андрущенко, Л. Карамушка, В. Кременя, Б. Миронов, С. Ніколаєнко, Р. Федосова та ін.

Вивчення наукових доробок учених засвідчує, що напрацьовано засоби для вирішення багатьох завдань, які постають перед адміністрацією у процесі управління інноваційним розвитком вищого навчального закладу, проте досвід сьогодення свідчить, що керівництву навчального закладу не достатньо лише знань про ці засоби, а й потрібні вміння їх застосовувати. Вищий навчальний заклад як об'єкт управління істотно відрізняється не тільки від виробництва, а й від інших навчальних закладів системи освіти України й ці відмінності не можуть не відбиватися на змісті та методах вирішення управлінських завдань, тому для того, щоб удосконалювати існуючі системи управління інноваційним розвитком вищого навчального закладу, потрібна відповідна наукова база. У наукових роботах останніх років розглянуто загальні питання управління вищою освітою: С. Андрейчук, П. Вишневський, В. Мануйленко, В. Олійник, І. Трегубенко та ін.; модернізації навчального процесу у вищих закладах освіти: О. Жигло, А. Зубко, Н. Дворнікова, Є. Хриков та ін.; окремі аспекти організації навчального процесу досліджували І. Драч, О. Євдокимов, А. Харківська; загальні проблеми педагогічної інноватики висвітлено в працях Г. Єльнікової, І. Корнилової, В. Паламарчук, В. Пінчука, О. Попової, М. Поташника, В. Сергієвського, Ю. Таран, В. Шукшунова, А. Чернюк, А. Хуторського, Н. Юсуфбекової та ін. У працях С. Гончаренка, І. Зязюна, В. Мадзігона, О. Савченко, В. Кременя, В. Лугового, Н. Ничкало, С. Ніколаєнка, В. Олійника професійна освіта розглядається як багатопланове поняття й за своїми цільовими функціями визначається як умова та процес професійної підготовки й розвитку особистості.

Але теоретичні питання управління інноваційним розвитком вищого навчального закладу лише починають досліджувати науковці В. Олійник, Л. Сніцар, Т. Сорочан, О. Спірін, Ю. Татур, А. Харківська, Г. Цехмістрова.

Метою статті є розкриття суті інноваційної парадигми в управлінні вищим навчальним закладом як однієї з пріоритетних і динамічних, у контексті демократизації суспільства, розвитку ринкових відносин та зростання престижу професійно підготовленої та реалізованої особистості.

Виклад основного матеріалу. Мисляча, активна, діяльно творча частина нашого суспільства давно переконалася, що вимогою суспільного розвитку в усіх сферах соціального життя є інновація, інноваційна діяльність. Інновація – це ідеї, пропозиції, наукові розробки, які можуть і стають основою створення нових стратегій розвитку, нових видів продукції, значно поліпшують споживчі характеристики існуючих явищ і процесів, створення нових об'єктів матеріального й ідеального буття. Усе, що може удосконалити якість життя і процес розвитку людства, є інновацією.

Особливе значення цей феномен має для освітньої галузі України, у межах якої реалізуються програми підготовки як фахівців, так і громадян. Інноваційна діяльність у освітній сфері є принципово важливою відповіддю на виклики сучасності, що визначені переходом суспільства до інноваційного типу розвитку й зумовлюють гнучкість системи освіти, її відкритість до нового в різних сферах людського життя, реалізацію конкурентоспроможних освітніх національних і транснаціональних проектів. Активне впровадження освітніх інновацій є запорукою конкурентоспроможності національної освіти, її здатності формувати інноваційну людину.

Інновації в освіті визнаються не лише як кінцевий продукт застосування будь-якої новизни з метою внесення якісних освітніх змін і отримання економічного, соціального, науково-технічного, екологічного та іншого ефекту, а й як її постійне оновлення. Вони характеризуються новизною, спрямованою на якісне поліпшення освітнього процесу та його результати, та відображаються в удосконалених чи нових освітніх складових: мета, зміст, структура, форми, методи, засоби, результати; освітніх технологіях: дидактичні, виховні, управлінські; наукових і науково-методичних розробках; технічних засобах; нормативно-правових документах, що регламентують діяльність навчальних закладів і установ освіти та їх відносини з іншими інституціями.

Інновації в освіті спрямовуються на розв'язання проблем: якісне покращення мотивації учасників навчального процесу – навчальні інновації; формування партнерських відносин між учасниками педагогічної взаємодії та особистісних цінностей у контексті із загальнолюдськими – виховні інновації; створення умов для прийняття самостійного оперативного й ефективного управлінського рішення – управлінські інновації.

Інноваційна спрямованість змісту освіти виявляється багатоаспектно, насамперед, у: державних стандартах освіти; концепціях розвитку особистості, яка навчається; авторських навчальних планах і програмах, підручниках, навчальних посібниках нового покоління; новій системі оцінювання навчальних досягнень і моніторингу якості освіти; розвитку творчих можливостей особистості як основи її подальшої інноваційної діяльності, конкурентоспроможності закладів і установ освіти, учасників навчально-виховного процесу; освітніх технологіях – упровадженні діалогових, діагностичних, активних, інтерактивних, дистанційних, комп'ютерних, мультимедійних, телекомунікаційних, тренінгових, проектних, модульних, колективних, індивідуальних; створенні особистісно орієнтованих навчальних планів і програм, де розвивальна функція освіти стає пріоритетною.

Основні проблеми інноваційної спрямованості змісту і технологій сучасної освіти полягають у: підтриманні інноваційної ініціативи, творчості, самодіяльності й самостійності об'єктів управління; переході від стихійних механізмів застосування інноваційних процесів до свідомо керованих, посиленні їх стійкості; інформаційній, матеріально-технічній, кадровій забезпеченості реалізації основних етапів інноваційних освітніх процесів; прогнозуванні зворотних або незворотних структурних змін у інноваційному освітньому середовищі; прискоренні розвитку інноваційних процесів у закладах і установах освіти.

У Національній доктрині розвитку освіти проголошено орієнтацію на новий тип гуманістично-інноваційної освіти, що означає перехід від спонтанних, періодичних нововведень до нововведень як способу існування системи, що пропонує вища школа та який є основою її цілеспрямованого, контрольованого й керованого розвитку [5]. Провідними принципами інноваційного шляху розвитку вищої освіти в нормативних державних документах визначено такі, як: гуманізація, гуманітаризація, фундаменталізація, демократизація, варіативність, міжнародна інтеграція та інноваційний менеджмент, які покликані забезпечити її конкурентність у європейському та світовому просторі, виховання майбутніх фахівців, здатних навчатися впродовж життя й мобільних на ринку праці, а тому викликає необхідність розробки системи управління вищим навчальним закладом на засадах інноваційних технологій.

Ефективність управління інноваційними процесами реалізується через організаційно-педагогічний механізм, що за своєю сутністю є інноваційним. Він являє собою сукупність організаційних, управлінських, фінансових, правових, інформаційних, технологічних і морально-

психологічних елементів, їх взаємозв'язки та взаємодії, що сприяють успішному здійсненню інноваційної діяльності й підвищенню ефективності її результатів. На нашу думку, основними елементами інноваційного механізму є: організаційно-педагогічні форми інноваційних відносин; методи управління інноваціями; методи фінансування інновацій; порядок формування й використання інноваційних фондів; законодавча база в галузі інновацій; методи оцінки ефективності результатів інновацій; морально-психологічні методи взаємодії на інноваційну активність; заходи інформаційно-технічного оснащення інноваційного процесу.

Налаштування інноваційного механізму, спільне функціонування всіх його елементів багато в чому визначається їх взаємообумовленість і відповідність, пропорціональність. Відповідність і структура цих елементів, значимість і оптимальність форм, методів мають відповідати рівню управління, на якому здійснюється інноваційна політика [3, 20].

На нашу думку, в управлінні вищим навчальним закладом із використанням інновацій слід забезпечити його висококваліфікованими працівниками. Сучасний стан освіти вимагає від педагога вищої школи постійного оновлення знань, уміння навчатися протягом усього життя, бути науковцем, дослідником, потужним ученим, вести розгалужені наукові дослідження, залучаючи до них студентів. Особливий акцент слід зробити на науково-педагогічний склад, розвиток персоналу та корпоративної культури учасників навчального процесу. Розбудова корпоративної культури сучасного університету здійснюється через визначення місії, визнання й дотримання базових цінностей, формування традицій, ідентифікацію та пропагування символів навчального закладу. Перелічені складові сприяють об'єднанню людей і трансформацію колективу в новий формат – команду. Сутність і специфіка поняття «команда» формує організаційні цінності, такі як співпраця, взаємодовіра, співвідповідальність. На наш погляд, дуже влучним порівнянням, яке розкриває суть поняття «команда», є таке твердження: «Виникає щось на зразок резонансу чи синергії – як узгоджений (корегентний) пучок світла у лазері на відміну від направленою та розсіяною випромінювання лампочки» [7, 232].

Характерною ознакою використання інноваційних технологій в управлінні вищим навчальним закладом є творчий пошук інноваційних технологій у педагогічній і психологічній науці з метою вироблення політики стратегічного управління розвитком системи вищої освіти, де предметом управління є вищий навчальний заклад у цілому або його головні структурні блоки: науково-педагогічний колектив, студентські організації, науково-дослідницький процес, навчально-виховний процес.

Складовою наукового управління вищого навчального закладу є запровадження інноваційних виробничих технологій, використання новітніх матеріалів, що стає неможливим без наявного потенціалу висококваліфікованих працівників, бо оцінка успішності вищої освіти базується на задоволенні потреб ринку праці, а оцінювання знань студентів здійснюється не тільки на основі засвоєння теоретичних знань, а й набуття практичних умінь.

Для використання інноваційних технологій до управління закладом вищої освіти, на нашу думку, слід оновити, покращити матеріально-технічну базу, так як у вищій освіті існує низка проблем, які суттєво гальмують її розвиток і саме одна з них це подолання невідповідності матеріально-технічної бази вишу науково-технічному й технологічному розвитку сучасних наукових, дослідницьких, виробничих процесів; інша – в об'єктивній необхідності розробки галузевих стандартів вищої освіти України нового покоління всіх спеціальностей і категорій з урахуванням новітніх технологій та впровадження їх у навчально-виховний процес; ще одна – у забезпеченні навчального закладу навчальними посібниками, розробленими відповідно до вимог галузевих стандартів вищої освіти України.

Ми поділяємо думку українських учених, що в українській вищій освіті повинна домінувати українська аура. Кожен студент, кожен випускник університету повинен бачити своє місце і свою роль в утвердженні української державності, в піднесенні авторитету нашої держави у світі. Випускник вищої школи, позбавлений патріотизму, не утверджуватиме свою державність, а руйнуватиме її, а тому головним завданням керівника вищого навчального закладу є мотивація студентів на майбутнє – це отримання достойної роботи, посади, які приносять матеріальні блага й матеріальне задоволення; більш наближена – отримання диплома, ще локальніше – оволодіння певними компетенціями й підтвердження цього – позитивні результати на іспитах і заліках.

У цьому контексті, слушною є думка Л. Кондрашової про те, що інноваційні підходи до професійної підготовки у вищій школі неможливі без оновлення її структурних елементів і системи управління освітнім процесом у цілому. Ці зміни мають реалізувати: особистісно-гуманітарний характер навчальної інформації, системне бачення професійної діяльності, формування рефлексивної та комунікативної культури, засвоєння методики творчої роботи й інноваційної діяльності, розвиток професійних здібностей, оволодіння мистецтвом менеджменту й маркетингу. Таким чином, реорганізація структурного та змістового компонентів інноваційного управління професійною підготовкою студентів у вищій школі передбачає пошук нових підходів до організації навчальної роботи [2, 41–43].

Однією із сучасних тенденцій в інноваційному управлінні вищим навчальним закладом є перехід до результатоорієнтованого менеджменту, в основі якого – ідентифікація чітких параметрів для оцінки ефективності діяльності вищого навчального закладу та кожного його співробітника, а також запровадження механізму моніторингу й оцінки результатів на основі визначених параметрів. А прикладом такого інструментарію та його використання у практиці університетської діяльності є рейтингова система оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників.

Сучасний вищий навчальний заклад функціонує та розвивається в умовах динамічних змін у суспільстві. Наявність відповідної інфраструктури на основі інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує інформаційне, комунікаційне й аналітичне підґрунтя для процесу інноваційного управління закладом. Базовими складовими електронного інформаційно-комунікаційного середовища є: портал, електронна бібліотека з електронним каталогом і репозитарієм, електронний ректорат, директорат, деканат, системи дистанційного навчання й електронного тестування тощо.

Серед основних напрямів інноваційного менеджменту у вищому навчальному закладі мають бути і такі як: стратегічне управління, управління якістю освітніх послуг, маркетинг, фінанси, науково-дослідна робота, культурний рівень, автономія управління.

Наукою управління напрацьовано засоби для вирішення багатьох завдань, що постають перед керівником вищого навчального закладу у процесі управління на засадах інноваційних технологій, проте досвід свідчить, що керівництву вишу не достатньо лише знань про ці засоби й умінь їх застосовувати. Вищий навчальний заклад як об'єкт управління вимагає створення ефективних систем управління на засадах інноваційних технологій і, відповідно, спеціальних наукових досліджень. Під час застосування інноваційних технологій в управлінні ВНЗ, в управлінській діяльності керівників навчальних закладів і установ спостерігається заміна адміністративних методів управління на методи економічного стимулювання діяльності працівників закладів і установ системи вищої школи.

Ми поділяємо думку О. Вороненка, що ключовою умовою інноваційності процесу управління вищим навчальним закладом є інноваційна компетентність його керівника до здійснення такої діяльності. Адже саме від управлінця, його знань, умінь та інноваційного мислення залежить розвиток вищого навчального закладу [1, 25].

Інноваційність в управлінні не повинна бути побудована абсолютно на нових категоріях і принципах, вона визначається, головним чином, встановленням нових системоутворюючих зв'язків між уже встановленими науковими категоріями та їх поглибленою змістовною трактовкою, обґрунтуванням їх більш ефективного використання.

Висновки. Для підтримки інноваційної спрямованості змісту й технологій навчання, виховання й управління керівнику вищого навчального закладу необхідно:

- забезпечити умови для високої фахової функціональності науково-педагогічних працівників у період постійних змін ідей, знань і технологій, які відбуваються набагато швидше, ніж зміна поколінь; в умовах глобалізації й інтеграції, зростання рівня комунікаційності життя та його інформаційної насиченості, формування людини дослідницько-інноваційного типу відповідно до природних здібностей, утвердження культури, толерантності, свободи й самостійності;

- розвинути дослідницько-інноваційну складову діяльності вищого навчального закладу, створивши в ньому належну навчально-наукову базу;

- підвищити рівень мотивації науково-педагогічних працівників до дослідницько-інноваційної діяльності, професійного зростання, підвищення якості підготовки спеціалістів для галузі економіки України;

- посилити увагу учасників навчально-виховного процесу до досліджень нових каналів комунікацій у процесі навчання, які виникають завдяки впровадженню новітніх технічних засобів та інформаційних технологій, радикально змінюючи традиційну конфігурацію навчального процесу;

- для розвитку системи освіти впродовж життя професорсько-викладацького складу, змінити функції вишу, зорієнтувавши його на підготовку резерву керівних кадрів, здатних забезпечити подальший розвиток закладу з метою розроблення власних інноваційних проєктів.

Для підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних педагогічних і науково-педагогічних працівників керівнику вищого навчального закладу необхідно:

- запровадити систему вивчення й оволодіння освітніми інноваціями, зокрема: розвивальним, коментованим, особистісно орієнтованим, кооперативним, проєктним навчанням, навчанням через практику, досвід; розширити межі застосування ігрових, комп'ютерних, телекомунікаційних, дистанційних технологій тощо;

- підвищити рівень фундаментальності професійної підготовки майбутніх фахівців шляхом упровадження інноваційних технологій,

заснованих на ключових і предметних компетентностях, які відображають сучасні вимоги до рівня кваліфікації, мобільності, сукупності професійно важливих якостей;

– посилити відповідальність учасників навчально-виховного процесу за якість вищої освіти, її відповідність європейським стандартам і рекомендаціям;

– поліпшити й прискорити потік інформації, що надходить у систему професійної підготовки від суб'єктів економічної діяльності про зміст праці, його організацію, потреби в підготовлених кадрах.

Ураховуючи те, що проблема інноваційності в управлінні вищим навчальним закладом є багатогранною, дане дослідження не вичерпує себе, а ставить за мету продовжити теоретичне обґрунтування та практичне підтвердження переваг використання інноваційних технологій в управлінні вищим навчальним закладом над традиційними формами управління. Складність цієї проблеми та надзвичайна актуальність вимагає подальшого поглиблення змісту інноваційних управлінських технологій у його діяльність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вороненко О. Інноваційна компетентність керівників вищих навчальних закладів України у сфері трансферу технологій / О. Вороненко // Вища школа. – 2012. – № 10. – С. 25.
2. Кондрашова Л. Проблеми вищої школи у світлі національної доктрини розвитку освіти України / Л. Кондрашова // Вища освіта України. – 2003. – № 1. – С. 41–43.
3. Мухамедьяров А. М. Инновационный менеджмент / А. М. Мухамедьяров. – М. : ИНФА-М, 2004. – С. 20.
4. Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Постанова Верховної Ради України від 13 липня 1999р., № 916 – XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 37. – С. 336.
5. Про Національну доктрину розвитку освіти . Указ Президента України № 347/2002 від 17.04.2002р.
6. Сазоненко Г. С. Освіта майбутнього / Г. С. Сазоненко. – К. : Генеза, 2007. – 346 с.
7. Сенге П. Пятая дисциплина: искусство и практика саморазвивающейся организации / П. Сенге. – М. : ЗАО «Олимп», 2003. – С. 232.

РЕЗЮМЕ

Пшеничная Л. В. Инновационная парадигма управления как фактор развития высшего учебного заведения.

В статье автор раскрывает сущность принципа инновационности в управлении высшим учебным заведением, как одного из приоритетных и динамичных, в контексте демократизации общества, развития рыночных отношений и возрастания престижности подготовленной и реализованной личности. Инновации в образовании определяются не как конечный продукт применения новизны с целью внесения качественных образовательных изменений и получение экономического, социального, научно-технического, экологического и другого эффекта, но и как постоянное обновление, где ключевым условием

инновационности процесса управления высшим учебным заведением выступает инновационная компетентность его руководителя для осуществления этой деятельности. Только от руководителя, его знаний, умений инновационного мышления зависит развитие, как высшего учебного заведения, так и системы образования Украины в целом.

Ключевые слова: *инновация, инновационное развитие высшего учебного заведения, инновационные технологии, инновационная компетентность руководителя высшего учебного заведения, инновационная парадигма управления, конкурентоспособность национальной системы образования, рейтинговая система оценивания деятельности научно-педагогических работников.*

SUMMARY

Pshenychna L. Innovation management paradigm as the factor of higher education development.

The author of the paper reveals the essence of innovation principle in higher educational establishments' management as one of the priority and dynamic principles in the context of society's democratization, market relations development, and prestige increase of professionally trained and realized personality. Innovations in education are recognized not only as the final product of any novelty implementation with the purpose of introducing qualitative educational changes and obtaining economic, social, scientific and technological, ecological and another effect, but also as its constant renewal, while the crucial condition of innovative character of higher educational establishment management process is innovative competence of its manager to perform such activities.

To support innovation orientation content and technology education, training and management of the head of a higher education institution must:

- provide facilities for high functionality professional scientific and pedagogical staff during the constant change of ideas, knowledge and technology that are happening much faster than the change of generations, in the context of globalization and integration, growth of communication of the life and its information saturation, the formation of the research and innovation type according to natural abilities, strengthening culture, tolerance, freedom and independence;*
- develop research and innovation component of higher education, creating it appropriate educational and scientific base;*
- increase the level of motivation of scientific and pedagogical staff in the research innovation, professional development, improve the training of specialists for the field of economy of Ukraine;*
- strengthen the attention of the educational process to research new channels of communication in the learning process, generated by the introduction of new techniques and information technologies, radically changing the traditional configuration of the learning process;*
- the development of life-long education of the teaching staff, change the function of university, the further development of the institution in order to develop their own innovative projects.*

After all, development of higher educational establishment and that of the educational system of Ukraine as a whole depends on the manager, his knowledge, skills and his innovative thinking.

Key words: *innovation, innovative development of higher educational establishment, innovative technologies, higher educational establishment manager's innovative competence, innovation management paradigm, competitive capacity of the national educational system, rating system of the teaching staff professional activity assessment.*